

SZASZRÉGEN 'ES VIDÉKE

KULTÚRA •
EGYHÁZ •
KÖZÉLET

XXI. évfolyam 1. (239.) szám, 2019. január

Bort! Búzát! Békeséget! Új év, új én?

Bármennyire is hihetetlen, kezdetét vette az új esztendő. Ez sok embernek – főként fiatalnak – egyben az újévi fogadalmak ideje. Már december körül agyalni kezdünk azon, hogy mit fogunk másképp csinálni a következő évben, mitől leszünk jobbak, mint azelőtt. Hajlamosak vagyunk azonban arra, hogy elhamarkodott ígéreteket tegyünk, amelyek csalódást eredményeznek. A szilveszteri ígérek mintegy 80 százalékát nem tartjuk be, nagy részükről 1-2 hónap alatt lemondunk. Ennek nyilvánvaló oka az, hogy legtöbbször hirtelenjében, a hangulat hevében fogadnak meg dolgokat, nincs benne valódi elszántság.

Gondoljunk csak bele, két pohár pezsgő után milyen elvárásokat állítanak maguk elé a fiatalok az új évet illetően? Ha engem kérdeznek, a legnépszerűbbek közé sorolnám a rendszeres sportolást, fogyást, utazást, a káros szenvedélyek elhagyását. És, bár a fiatalok körében gyakran felmerül az elhízás problémája, a karácsonyi rokonlátogatások alkalmával a sokadik töltött káposzta után könnyen úgy érezhetjük, hogy felrakódott ránk némi felesleg. A fogyásra tett ígéret talán a legáltalánosabbnak mondható az összes közül, viszont legalább ennyire nehezen tartható.

Január – ifj. Jorga Ferenc metszete

Ugyanígy van a cigarettázásról való leszokás esetében. Nem rossz ötlet, ha keresünk valakit, akivel egy hajóban evezünk, és ő is ezen szeretne változtatni. Mindig jó, ha van egy partner, akivel ösztönözzük egymást.

A „bejárom a világot” fejezet szintén egy olyan ígéret, ahol a tervezettségig mindenki eljut, viszont a megvalósításig már csak kevesen. Pedig az új év új lehetőség lehetne

arra, hogy felfedezzük a világ különböző csodáit.

Mi lehet mégis a megoldás arra, hogy betarthassuk fogadalmunkat, hogy ne kelljen csalódnunk akaraterőnkben? Hogy ne csak a kudarcot tapasztaljuk meg, hanem képesek legyünk tényleg változtatni rossz szokásainkon? Lehet, hogy sokan lenézik az újévi fogadkozást, de önmagában becsületre méltó, hogy ott van valakiben a fejlődésre való vágy. Mindig érdemes célokat kitűzni magunk elé. A lényeg, hogy ezeket vegyük is komolyan, ha tényleg el akarjuk érni a kívánt változást. És ha már kívánság: mikor arra gondolunk, hogy mitől lenne jobb az évünk, mindig jusson eszünkbe a négy betűből álló újévi köszöntő üzenete: **bizuk újra életünket Krisztusra!**

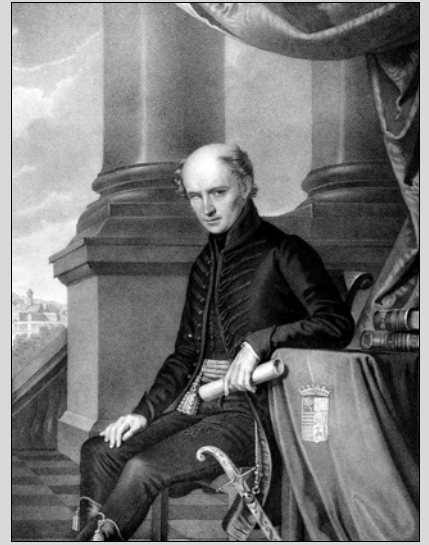
FÜLÖP BERNADETT

Jeles napok

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA

Kölcsey Ferenc 1823. január 22-ére kelezve írta meg a Hymnust. Ez a nap a magyar himnusz születése és egyben a magyar egyetemes kultúra napja. 1844. június 15-én Erkel Ferenc zenéjére a Budapesti Nemzeti Színház első alkalommal adta elő a Himnuszt.

Kölcsey Ferenc:
Hymnus, a Magyar nép
Zivataros századaiból.
Cseke. Január.22d.
1823
(részlet)
Isten áld meg a Magyar
Jó kedvvel; bőséggel,
Nyújts feléje védő kart
Ha küzd ellenséggel,
Bal sors a kit régen tép
Hozz rá víg esztendőt,
Mebühödte már e nép
A múltat 's jövőndőt!

Kölcsey Ferenc

Gondolatok az új esztendő kezdetén

Békére, boldogságra vágyunk, nyugodt nappalra, nyugodt éjszakára.

Legyen meg a mindennapi kenyerünk, a mindennapi éltető vizünk, a mindennapi hitünk. Mert hinni kell. Mert hinni muszáj.

Acélszilárd hit kell nekünk, melyen megállhatunk, mely erőt ad, hogy el ne söpörjön az orkán. Csak hittel élhetünk igaz emberként. Csak így maradhatunk meg magyarnak és kereszténynek.

A világ és Európa elvakult urai migránsokkal akarják elárasztani a kontinenst, próbálják szétzúzni a nemzetállamokat, a régi hagyományokat. Ez szörnyű veszély, gazdaságilag tönkreteszi az országokat, növeli a terrorizmus kockázatát s egyszersmind a bűnözést, megoldhatatlan ellentéteket szül társadalmi, kulturális, vallási téren, mivel a szigorú vallási törvények miatt a jövevények nem illeszkednek be a helyi viszonyokba. A többnejűség, nemkülönben a vallási

tiltás következtében túlszaporodnak, s hamarosan átvehetik a hatalmat.

Ennek következtében megszűnhet a nemzet s elsorvadhat a kereszténység. Mi meg akarunk maradni magyarnak és kereszténynek.

Hadd tündököljön a szent karácsony a gyertyás és csillagfényes estében, had zengjen a kántálók éneke, hadd járjanak vígan a betlehemezők, játékkal vidítsák fel az emberek szívét. Hadd derítsen mosolyra a húsvéti locsolkodás. Hadd gyönyörködhesünk mindig a pünkösdi király és királynő játékában. Hadd csapjon magasra kedvünk a színpompás esküvő-lakodalmi menet láttán. Hadd tarthassuk meg méltón nemzeti és vallási ünnepeinket.

Isten adja, erős hittel bizakodjunk.

Áldott, békés új esztendőt!

KAJCSA JENŐ

Petőfi Sándor és Wass Albert

A MAGYAR SZABADSÁG SZIMBÓLUMAI

196 esztendővel ezelőtt, 1823. január 1-jén, Kiskőrösön született Petőfi Sándor, a magyar költészet egyik legismertebb és legkiemelkedőbb alakja, forradalmár, nemzeti hős. Közel ezer verset írt, az ismertebbeket sok más nyelvre is lefordították. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc szimbólumaként emlegeti a történelem.

111 évvel ezelőtt, 1908. január 8-án született Válaszúton a magyar irodalom egyik legellentmondásosabb alakja, gróf szentgyeydi és cegei Wass Albert er-

délyi magyar író és költő. A hivatalos irodalomtörténet mintha tudomást sem venne róla, miközben mások a legnagyobbak között emlegetik.

Petőfi Sándor és Wass Albert. Két olyan személyiség, akiknek látszólag egymáshoz nincs semmi közük, hiszen két különböző korban éltek, egészen más körülmények, társadalmi viszonyok között. De mégis, valamiben mégis nagyon hasonlítanak egymáshoz. Ez a szabadságszeretetük, a nemzetük iránti tisztelet, az igazság kimondása. És még valamiben igencsak

hasonlítanak egymáshoz: a román hatalom – talán a felsorolt erényeik miatt is – sohasem tudta őket „lenyelni”. Talán ezért nincs Szászrégen közterületén Petőfi-szobor. A helyi viszonyoktól függetlenül az elmúlt 29 évben sohasem volt alkalmas pillanat erre, mert vagy választások előtt voltunk, vagy választások után, vagy nem akartuk megsérteni a többségi nemzetet, de mindig akadt, akadtak valakik, akik ezt megakadályozták. Wass Albertről nem is beszélve: ő a hírhedt „háborús bűnös, antiszemita, románygűlölő” és még sorolhatnám. Üres szobortalapzatok hirdetik Szászrégenben, Holtmaroson, Szovátán, hogy bizony bizony egyeseknek nem tetszik a jelenléte, még szobor formájában sem, erdélyi tájainkon.

Én, kis naiv, azt gondoltam, hogy miután eltűnnek a politika színteréről a cionteák, funárok, vádimok vagy az olyan pártok, mint a Nagy-Románia és a PUNR – mert ugye emlékszünk még rájuk és magyarellenes kirohanásaikra –, kitisztulnak a vizek, és normális kisebbség-többség viszony alakul ki. De ez nem

vala így, és belátható időn belül nem is lesz. Mert mindig jelennek meg olyan egyének, akik valamilyen formában, a hatalom hallgatólagos beleegyezésével, szapulnak minket, magyarokat. A legújabb példányokról, gondolom, hallottak, tánasék, banciuk, ráresek formájában.

Mert ugye, kinek az érdeke lenne, hogy városunk központi parkjában ott álljon Petőfi szobra, mondjuk szemtől szembe egy Eminescu-szoborral. Vagy visszakérülne Wass Albert mellszobra a holtmarosi vagy a római katolikus plébánia kertjében álló üres szobortalapzatra.

De addig is, míg ez az „álmom” valóra válik, emlékezzünk Petőfi Sándorra, Wass Albertre és minden olyan magyarra és nem magyarra is, akik életükkel, munkásságukkal, példamutató magatartásukkal tettek a magyar nemzetért, szagadságunkért, azért, hogy megmaradjunk, ma is létezzünk.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

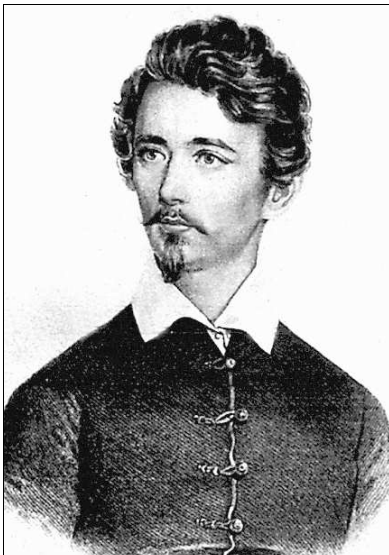
PETŐFI SÁNDOR

Kemény szél fúj...

*Kemény szél fúj, lángra kap a szikra,
Vigyázzatok a házaikokra,
Hátha mire a nap lehanyatlik,
Tűzben állunk már tetőtől-talpig.*

*Édes hazám, régi magyar nemzet,
Alszik-e csak a vitézség benned,
Vagy apáink halálával elhalt?
Illik-e még oldaladra a kard?*

*Magyar nemzet, ha rád kerül a sor,
Léssz-e megint, ami voltál egykor?
Oly hatalmas harcos, ki szemével
Jobban ölt, mint más a fegyverével!*

*A világot védtük hajdanában
A tatár és a török világban;
Vajon most, ha eljön a nagy munka,
Meg bírjuk-e védni mi magunkat?*

*Oh magyarok istene, add jelit,
Ha a kenyértörés elközelít,
Hogy az égben uralkodol még te
A magad s néped dicsőségére!*

Pest, 1848. február

WASS ALBERT

Erdély

*Valahol van egy furcsa ország,
Bérce templom, völgye szentély,
Bánatország az az ország,
Neve: Erdély.
Kékebbek ott az esték,
Sárgábbak ott a rónák,
S a falevelek mindig hullanak
Este tájt.
Csöndes faluk fehér harangszavára
Imádkozó bükkerdők orgonája:
Zsolozsmásan felzúg a patak.
Ott mindig ősz van. Erdély árva lelke:
Az őszi szél kószálgat szüntelen.
És megsűgom: hiába jön a tavasz,*

*A hóvirág,
A régi hóvirág már nem terem.
Mert ott az erdők keresztfát teremnek
És Golgota a hegynek a neve.
S ki ott él: valami régi nyárnak
Halálosan beteg szerelmese.
Elátkozott álmok kísérik,
Ha belekábult ott a tájba:
Mert átokország az az ország.
Nagyon ködös és nagyon árva...
Fészkefosztott fiainak,
Széttépett, bús fiainak,
Mégis, mégis, jaj de drága!*

Pallag, 1928

Wass Albert szerepe a II. világháborúban

Hűséges magyar, honvédő, semmiképpen nem fasiszta vagy antiszemita

- Czegei Wass Huba, Hawthorne, Florida, USA, 2012. június -

Hogy létezik, hogy valaki Erdély elnyomott és száműzött kisebbségének szószólóját fasisztának és antiszemitának látja, holott ezt a feltevést egy szemernyi hiteles bizonyíték sem támasztja alá? A tények és bizonyoságok 1936-tól kezdve a II. világháború végéig, azaz 1945 áprilisáig egy hű magyar emberről szólnak – aki hitt az erdélyi népek egyenlő jogaiiban –, és egy tiszteletre méltó katonáról, aki a hazáját védte, aki egyáltalán nem volt sem fasiszta, sem antiszemita. A vizsgált időben megjelent írásai főként a kisemberek szenvedését mutatják be, melyet a hatalommal visszaélők kegyetlenségei okoztak. Tettei pedig arról szólnak, hogy hajlandó volt feladni a civil élet biztonságát, hogy a fronton védje hazáját az idegen támadások ellen. Konkrétan: éppen a fasiszta törekvések ellen, és éppen az erdélyi magyar zsidóság védelméből vette ki a részét – a hiteles bizonyoságok szerint.

Az 1930-as években Wass Albert annak az írói csoportnak volt a tagja, mely gyakran publikált az Erdélyi Helikon nevű folyóiratban. A Helikon szerkesztője, Abáfay Gusztáv úgy nyilatkozott, hogy Wass Albert azonosult a folyóirat profiljával – a hagyományos transzylvanizmus eszméjével –, mely az erdélyi írók e csoportját jellemezte: nyitottság és befogadó lelkület. Abáfay szerkesztőt idézve: „Ez az új írói nemzedék kisebbségi sorsban pácolt realizmusából kiinduló józan, fegyelmezett szellemisége segít művészi eszközökkel megteremteni egy új világot, melyben a lélek szolgálatában áll... Ez a fiatal írói nemzedék a kisebbségi helyzet fokozott erkölcsi felelősségének a tudatában úgy érzi, hogy írása népe iránti hű szolgálat”. (Abáfay G: Erdély új írói, 1937, 173-174. Idézi Balázs Balázs: „Wass Albert első pályaszakaszának elbeszélései”, Confessio, vol. 27, Budapest: 2003. december, 52.)

Az író gyakran megfordult a kolozsvári értelmiségiek társaságában, mely művészekből, tudósokból, írókból és más értelmiségiekből állt, kik közül sokan zsidók voltak. A világhírű orvos, immunológus, dr. Óváry Zoltán, Wass Albert iskolatársa így emlékezik erre a Memoir Souvenirs: Around the World in Ninety Years (90 év a világban) című életrajzi írásában: „Anyám szalonja a kolozsvári házunkban nyitva volt mindenki számára. A látogatóktól senki nem kérdezte meg, hogy mi a vallási hátterük. Sokkal később, a harmincas években tudtam meg, hogy a vendégek fele zsidó volt vagy zsidó származású”. Dr. Óváry szerint Wass Albert barátságban maradt a háború alatt is azokkal a zsidó értelmiségiekkel, akikkel az összefüggések során találkozott. (Dr Óváry levele a cikk szerzőjéhez, 2003. június 16.)

Wass Albert már 1936-ban nyíltan kiállt a Romániában alattomosan terjeszkedő nácizmus ellen, csatlakozva kortárs román és zsidó írókhoz. Egy kétnyelvű (román–magyar) kiadványban, a Cot la cot (Vállvetve) című antológiában megjelent az írása, az egyik fejezetet ő írta, mely Marosvásárhelyt jelent meg 1936-ban.

Wass Albert kritikussai a 2. világháborúban szerzett érdemrendjeit (a német Vaskereszt) emlegetik, miközben tájékozatlanok az akkori háborús viszonyokat illetően. Ugyanis nem kellett ahhoz pronácinak lenni, hogy valaki valamilyen kiemelkedő katonai akciójáért a kitüntetettek listájára kerüljön.

Minden alapot nélkülöz annak a hiteltelen vádnak az emlegetése is, hogy Wass Albertnek bármi köze lett volna a Sármás melletti zsidó gyilkossághoz, mely a Wass-birtoktól 30 km-re történt 1944-ben, a román és szovjet hadsereg közös akciója során.

Szolgálat az orosz fronton

Önként vonult be katonának 1943 júliusában, és mint rangidős tartalékos, rögtön megkapta a legalacsonyabb katonai fokozatot: zászlós lett. Általában ezt az érdemrendet a hadseregbe bevonuló diplomásoknak adták, s ez nem kiváltságot, inkább felelősséget jelentett. Hamarosan bekövetkezett a sajnálatos történelmi fordulat, amit az író nem szívelte. A sztálingrádi vesztes csata után nem maradt Magyarország számára más remény, mint hazája megvédése a Vörös Hadsereg ellen. Az író a Kárpátok hegyeinek keleti csatáiban vett részt, huszárként lóháton – az orosz tankokkal és puskákkal szemben –, átmenevileg a német gyalogságot is védve, még inkább saját csapatát, a rá bízott katonák életét mentve az orosz partizánoktól. E hőstette miatt kapott két német kitüntetést, melyek nem náci érdemrendek voltak. Eredetileg II. Friedrich alapította ezt a kitüntetést, melylyel a porosz katonák hősiességét jutalmazta, akik veszélyes helyzetben bátorságot mutattak.

(folytatjuk)

**WASS HUBA NYUGALMAZOTT
DANDÁRTÁBORNOK
(FORDÍTOTTA DR. LUKÁCSI ÉVA)**

Helytálló elődeink (3.)

Heiter György

és a Szászrégeni Magyar Polgári Dalkör

Heiter György élete jó példa arra, hogy a tehetség minden körülmények közt kibontakozik. Élete során egyforma eredményességgel kamatoztatta a kisgyerekkora óta ápolt zenei tehetségét és a mesterséggént tanult, megélhetést biztosító fényképészetet.

Fiatalkora

871. június 21-én született. Már nyolcévesen megtanult hegedűn játszani, ámde családjá szűkös anyagi helyzete miatt, apja tanácsára, mesterséget tanult: fényképész lett. Tanulmányait követően hazatérve fényképészműhelyt nyitott Szászrégenben. Kiállított munkáit méltatta az 1922-ben városunkba látogató Ferdinánd király, majd az 1928-as bukaresti kiállításon aranyérmeket kapott a képeiért.

Zenei tehetségét nem hagyta kárba veszni. Iskolai évei alatt a brassói Liederkanz karmestere volt, többször járt Bécsben, Münchenben, ahol a zenei tanulmányait tökéletesítette. Szászrégenben a Mannergesangverein karmestere volt, majd 1905-től 1945-ig a Magyar Polgári Dalköré.

A Szászrégeni Magyar Polgári Dalkör

Heiter György 40 éven át volt karmestere az 1883. június 29-én megalakult kórusnak. A szászrégeni magyar dalkultúra érdekében szeretetből és díjmentesen lelkes, igényes tevékenységet fejtett ki. 1912 júniusában a budapesti országos dalversenyről második díjjal tértek haza, ezt követően háromszor is első díjat nyertek: 1928-ban Segesváron, 1931-ben és 1938-ban Kolozsváron. Érdemei elismeréseként a dalszövetség előbb kerületi, majd országos karmesterré választotta.

Zeneszerzőként is bemutatkozott. 1929. december 27-én a Franz Schubert-émlékkoncerten a kórus az általa írt szerzeménnyel lépett fel. 1930-ban annak tiszteletére szerveztek jubileumi koncertet a kórustagok, hogy Heiter György 25 éve állt a kórus élén.

1934-ben, a kórus fennállásának 50. évfordulóján, a jubiláló kórust II. Károly román király is köszöntötte.

A zászló

A kórus fennállásának 25. évfordulójára 1909 júniusában nagyszabású ünnepség keretében szentelték fel az énekkar zászlaját. A zöld alapú, aransárga hímezésű zászló egyik oldalán a Magyar Polgári Dalkör 1884-1909, a másikon az „Édes hazánk, kedves dalunk, érted élünk, érted halunk!” felirat olvasható. A szászrégeni Szeredai család, majd 1973 és 1993 között Jenei Árpád által őrzött zászló ma a szászrégeni református templomban látható, fő helyen vonultatják fel a pünkösdi kórustalálkozókön és a gyülekezet kórusának fontosabb kiszállásain.

A folytatás

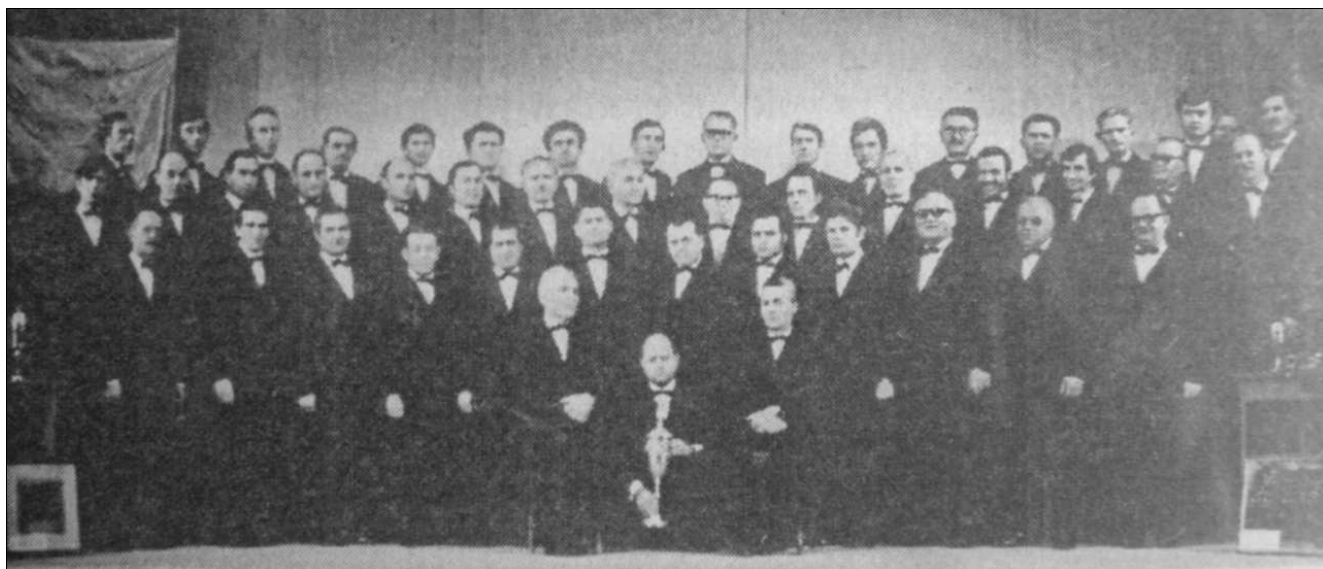
A második világháború alatt is fennmaradt kórus a Solidaritatea bőripari és kisipari szövetkezet keretében szerveződött újra. Karmestere Magyarosi Sándor lett, aki ezt a tisztséget 1948 és 1974 közt gyakorolta. 1959-ben vegyes kórus is alakult, Jurian Alexandru, Magyarosi Sándor, majd Kósa Imre vezetésével. Az 1970-ben alakult leánykórus karmestere Kósa Imre lett.

A kórus 1984. október 6-án, fennállásának 100. évfordulóján szűnt meg, az akkor fennálló rendszer számára a fenntartása nem volt összeegyeztethető az akkori tervgazdálkodás racionalitásával. A tagok az egyházak mai napig működő kórusaiba mentek át, megőrizve az elődök kóruskultúráját.

Forrásanyag: Biró Donát: A régeni magyarság művelődéstörténete. Nagykőrös, Arany János Múzeum, 1996.

Jenei Árpád: A Magyar Polgári Dalkör. In: Szászrégen és Vidéke, 1999. július.

KISS ANDOR

A 100. születésnap

„Jöjj el Messiásunk” ADVENTI VETÉLKEDŐ

Jól sikerült rendezvényen vettek részt

December 8-án negyedik alkalommal zajlott le a *Jöjj el Messiásunk* adventi vetélkedő a szászrégeni DIO Házban. A rendezvényt a Görgényi Református Egyházmegye vallástanárai a helyi esperesi hivattal közösen szervezték meg. A vetélkedő támogatói voltak: a Görgényi Református Egyházmegye Esperei Hivatala és a Kelet-európai Misszió nonprofit szervezet. A versenyt megtisztelte jelenlétével a Görgényi Református Egyházmegye újonnan beiktatott esperese is, nt. Veress Róbert Gyula.

A vetélkedőn V-VI. osztályos tanulók vettek részt. Tizennégy csoport érkezett az egyházmegye hat egyházközségéből és az egyházmegye területén található hét iskolából. A részt vevő egyházközségek: Disznajó, Gernyeszeg, Kisfülpös, Magyarrégen, Pókakeresztúr és Vajdaszentivány. A vallástanárok vezetésével a következő iskolák diákjai mérték fel ismereteiket: a szászrégeni Alexandru Ceuşianu, az Augustin Maior, a Florea Bogdan általános iskolák, a körtvélyfájai, a magyarói Palkó Attila, a marosvécsi Kemény János és a marossárpataki Adorjáni Károly általános iskolák tanulói.

Az egybegyűlteket Tamás Endre-Ottó, a Szászrégeni Református Egyházközség lelkipásztora köszöntötte, és a 127. zsoltár szavaival biztatta a versenyzőket: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáznak rá az őrök. Hiába keltek korán, és feküsztek későn: fáradsággal szerzett kenyeret esztek. De akit az Úr szeret, annak álmában is ad ele-

get”. A lelkész hangsúlyozta: törekedjünk arra, hogy mindig Istenre bizzuk magunkat és a mindennapi dolgainkat, mert akkor lesz áldása rajtunk.

A továbbiakban Bíró János pókakeresztúri református lelkipásztor, a Görgényi Református Egyházmegye katechetikai előadója szólt a gyerekekhez. Kiemelte, ennek a rendezvénynek nem az a fő célja, hogy rangsoroljon, hogy megmutassa, ki a legjobb és ki a kevésbé jó, hanem az, hogy legyünk együtt ezen a délelőttön, hangolódjunk egymásra, és együtt készülődjünk az Úr érkezésére. Ezt követően bemutatta a háromtagú zsűrit: Tamás Endre-Ottó szászrégeni lelkipásztor, Cozma Erzsébet-Andrea marossárpataki óvónő és ő maga.

A vetélkedő első részében minden csoportnak el kellett énekelnie egy előírt adventi éneket és egy szabadon választott adventi vagy karácsonyi éneket. Volt olyan csoport, amely hangszeres kísérettel énekelt, mások ékes hangjukkal igyekeztek belopni magukat a szívünkbe. Minden ének nagyon szépen szólt.

Az éneklést egy kis szünet és szeretetvendégség követte, amikor a gyerekek szendviccsel, kaláccsal és finom teával erősíthették magukat a következő feladatokra.

A vetélkedő következő része egy feladatlap megoldása volt. Ézsaiás próféta könyvének különböző részeiből kellett felkészülniük a résztvevőknek az Immanuel jövendölés kapcsán.

A vetélkedő harmadik részében a csoportoknak karácsonyi képeslapot kellett készíteniük, színes papírt

és különböző kiegészítőket felhasználva. Gyönyörű képeslapok születtek, rendkívül kreatívak voltak a gyerekek. A szervezők felvetették nekik, hogy munkáikkal megajándékozhatják a marossárpataki öregotthon lakóit.

Amíg a zsűri értékelt, a gyerekek adventi és karácsonyi énekeket tanultak. Végül elérkezett a vetélkedő kiértékelése, és az emléklapok, illetve különdíjak kiosztása. Minden résztvevő kapott ajándékba egy Bibliát és egy áhítatoskönyvecskét, a csoportok emléklappal is gyarapodtak. A zsűri pontszámainak összesítése alapján az a három csapat, amelyik a legjobbnak bizonyult, különdíjban részesült. Ők a követ-

kezők voltak: a marossárpataki Adorjáni Károly Általános Iskola, a magyarói Palkó Attila Általános Iskola és a Vajdaszentiványi Egyházközség.

Úgy vélem, hogy nagyon jól sikerült rendezvénynek lehettünk részesei, és mindenki feltöltődve, szép élményekkel tért haza. Köszönjük a szervezőknek és a felkészítőknek az áldozatos munkát, a Szászrégeni Egyházközségnek, hogy biztosította számunkra a helyszínt. Reméljük, jövőre is össze tudunk legalább ennyien gyűlni, hogy az adventi időszakban együtt várjuk a Messiást. Soli Deo gloria!

**SZABÓ IMOLA-IZABELLA
REFORMÁTUS VALLÁSTANÁR**

Harang csendül, ének zendül XI. ADVENTI KÓRUSTALÁLKOZÓ MAGYARRÉGENBEN

*Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.*

*Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumban
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.*

Ady Endre Karácsony – *Harang csendül...* című versének kezdősorai igencsak találóak voltak a XI.

adventi kórustalálkozóra, melynek a magyarrégeni református egyházközség adott otthont. A találkozót évről évre más egyházközség szervezi. Hét kórus, 128 kórustag lépett fel advent harmadik vasárnapján, szebbnél szebb adventi és karácsonyi énekekkel dicsőítve az Urat. A jelenlevőket a házigazdák nevében Biró Sándor lelkipásztor köszöntötte. Jelen volt a római katolikus egyház Cum Jubilo vegyes kara, a szász evangélikus testvérek kórusa, a kisfülpösi női kórus, a szászrégeni Szivárvány vegyes kar, a gernyeszegi vegyes kar, a marosfelfalusi vegyes kar és a

magyarrégeni kórus. A találkozót Ilyés Pál szavalata és a Görgényi Református Egyházmegye új esperese, nt. Veress Róbert lelkipásztor köszöntő szavai tették még ünnepelesebbé. A XI. magyarrégeni adventi kórustalálkozó szeretetfoga-
dással zárult.

A részt vevő kórusok nevében is köszönjük a szívélyes vendégfogadást, bízva abban, hogy Ady Endre verssorai valóra válhatnak:

*Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.*

*Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget.
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.*

Nt. Veress Róbert esperes köszönti a jelenlevőket

Fotó: FAGY

Miss MADISZ 2018

VILÁGUTAZÁS

Picit félek, amikor egy-egy iskola vagy fiatalok csoportja szervez valamilyen rendezvényt a művelődési házban. Attól tartok, nehogy valami „pont akkor” elromoljon, valami ki- vagy leégjen, esetleg nem odavaló dolog történjen, túl zajosak legyenek vagy éppen pizzát egyenek a nagyteremben. Ilyen felemás érzésekkel vettem részt a 2018-as Miss MADISZ előkészületein is. De ezek az érzések hamar tovaszálltak, be kell vallanom, hogy tévedtem: fegyelmezett, aránylag csendes, tisztelettudó fiatalokkal találkoztam. Délelőt-tönként kollégám, Géczi Jancsi segített nekik, délután én voltam jelen a próbákon. Jó volt együtt lenni a szervező csapattal – ilyenkor az ember ismét megfiatalodik – és a friss gólyákkal, akik minden tőlük telhetőt megtettek a siker érdekében. **Világutazás** című előadásuk tele volt ötletes megoldásokkal, érdekes egyéni

Részvevők és szervezők

Fotó: FAGY

produkciókkal, s nem hiányzott a tánc, a zene, a vidámság sem.

Habár – a próbákon való részvételem miatt – előre tudtam, hogy mi következik, mégis élvezettel néztem végig, most már élőben, a műsorukat. Mindenik gólya megérdemli a dicséretet, hiszen igencsak megdolgoztak a produkciókért, viszont, mint bármely versenyen, csak egy győztes (páros) lehetett. A 2018-as XII. Miss MADISZ címet *Vormair Anita*, a Lucian Blaga Líceum XII.-es diákja szerezte meg. *Mister MADISZ Nagy Flórián*, a Petru Maior Líceum diákja lett. Gratulálunk a győzteseknek! De minden elismerést megérdemel *Tavaszi Anita* és *Demény Harald*, és akik nemcsak műsorvezetőként végeztek profi munkát, hanem társaikkal együtt az előadás szervezésében is. Kijelenthetem, hogy ők voltak a csapat lel-

ke. A hangosítás és világosítás *Kovács Andris* és *Portik Zsolt* munkája volt. Természetesen köszönet illeti a támogatókat is.

A Rákóczi Szövetség különdíját – az ékes beszédért és a színpadi magatartásért – *Nagy Atilla* tanár adta át *Sükösd Anita* és *Péres Edvin Csaba* IX.-es diákoknak.

Meg kell említenünk *Márk Endre* alpolgármester üzenetét, amit *Tudor Veronka* tanácsstag tolmácsol: „Szükség van a fiatalokra, szükségünk van rátok, hiszen ki tudná a ti érdekeiteket a legjobban képviselni, mint ti magatok. Éppen ezért várunk ötletekkel, sőt, azt szeretnénk, hogy ott legyetek a döntéshozatalban. Ebben, és nem csak ebben, mindenkori támogatásunkról biztosítunk”.

Valóban szükségünk van a fiatalokra. Egy ügyes, talpraesett generáció végez 2019-ben és az elkövetkező években is. Itt a helyetek szülővárosotokban, itt a helyetek Erdélyben. Itthon kamatoztassátok tudásotokat, mert veletek és általatok maradhatunk meg.

A legjobbkat kívánjuk nektek, szüleiteknek és tanáraitoknak a 2019-es esztendőben! Bort! Búzá! Békességet!

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

A boldog nyertesek, Anita és Flórián

Kicsi a bors, de nyolcadikos!

GASZTROVERSENY DIÁKOKNAK

Volt és jelenlegi diákok találkozásának is nevezhető a december 10-én tartott Kicsi a bors, de nyolcadikos! című gasztronómiai verseny, melyet a Lucian Blaga Technológiai Líceum keretében működő turisztika szak hirdetett meg, ahogy a meghívóban is állt, a megye nyolcadik diákjainak. Egy hagyományos ételt kellett elkészíteniük. Kreativitásra is szükség volt a verseny alatt, hisz képekről s egy furfangos szövegből fel kellett ismerniük 15 hagyományos ételt. Mivel Mátyás király éve volt 2018, egy adott pillanatban visszakanyarodtak Mátyás király lakomáihoz, szokásaihoz. Egy felolvasott szöveg alapján válaszolni kellett a feladatlapon szereplő kérdésekre.

A zsűri tagjainak sem volt könnyű dolguk, s ezúton is köszönjük, hogy eleget tettek felkérésünknek: Nagy Antal Zsuzsannának, a B. EAT – The rhythm of food vendéglő üzletvezetőjének, iskolánk volt diákjának, Sütő Edithnek, az Erdélyi Konyha gasztromagazin főszerkesztő-helyettesének és Andreea Ignatnak, a Maia étterem tulajdonosának, iskolánk volt diákjának.

Versenyzőink nyereményt kaptak. A szászrégeni Molnár vendéglő jóvoltából, az első helyezettek, Takács Delinke és Nagy Sarolta, vezető tanárukkal együtt, a vendéglő meghívottjai voltak egy ebédre.

Családias hangulat

A második helyezettek a Pacovits cégnek köszönhetően fűszer-ajándécsomagban részesültek: Ádámcsik Balázs, Albert Zalán és vezető tanáruk, Peres Kinga.

A harmadik helyezettek a Lilla Lavand'Land támogatásával biolewendulás finomságokkal teli ajándécsomag tulajdonosai lettek: Szócs Anita, Menyhárt Szilvia Boglárka.

Két különdíjas csapatot is hirdetett a zsűri, amelyeket a Maia Bistro vendéglő meg nagy szeretettel: Biró Szabolcs és Szabó Cristian, vezető tanárukkal, Farczádi Zsuzsannával, valamint Balog Adrienn és Biró Dalma Edina diákok.

A grafikai, reklámelemek tervezését is volt turisztika szakos diákunknak köszönhetjük, Göczi Norbertnek, aki önként vállalta e nemes feladatot. Önkénteseink, Szakács Laura Apollónia, Bocskai Gabriella, Szász Szabolcs s fényképészünk, Drohle Norbert lelkesedése is hozzájárult a verseny sikeréhez.

Móka, jókedv, finom fogások, családias hangulat, játszva tanulás jellemezte a délelőtti hangulatát. Talán a Grimm fivérek idézete foglalja össze a legjobban a gasztronómia szerepét: *Tudod, miért fontos a finom étel? Összehozza az embereket, bárholnan származnak is. Mindenkit barátságossá tesz és mosolyt csal az arcára.*

REICHENBERGER IRINGÓ

Munkában a zsűri

A SZÁSZRÉGEN ÉS VIDÉKE története

13.

2013

A 2013 januári számban kezdődik *A Görgényi Református Egyházmegye templomai* című sorozat. Közel öt éven át kisebb megszakításokkal közöljük Magyar Hunor munkáját, melyben egy-egy oldalon rövid szövegismertetővel, képanyaggal bemutatja az egyházmegye református templomait.

Szép Eduárd lelkipásztor és Zsigmond Sándor a Don-kanyarnál elesett több mint százezer magyar katonára emlékezik a tragédia 70. évfordulója alkalmából.

Sebestyén Mihály történész 14. születésnapja alkalmából köszönti lapunkat. *„De ha van egy lelkes kis csapat, amely világot gyűjt és 14 ével ezzel ad hírt a szórvány nagykorúsodásáról, életjelenségeiről, az örömekről és bánatokról, a kudarcról vagy együttműködésről, művelődési, egyházi életről, szociális gondoskodásról, a lelki és szellemi gondozásról, mely az egyesületek, az egyház, a polgári összefogás és önszerveződés útján jött létre, már nem volt hiábavaló az évtizednél hosszabb közszolgálat. Mi több, a lap nem csupán csiholója a tűznek, de táplálója is annak”* – írja Sebestyén Mihály *A vidék hírlapja, a hírlap vidéke* című köszöntőjében. (2013. március, XV. évfolyam 3. (169.) szám.)

Beszámolunk arról is, hogy ismeretlen tettesek ismét meggyalázták Wass Albert marosvécsi síremlékét, hogy felköszöntötték a 100 éves Ispas Alexandru szászrégeni lakost, hogy új pápát választottak I. Ferenc néven, és hírt adunk a IV. helyi sportgáláról. Írunk arról, hogy

Szászrégen 150 éve lett szabad királyi város és az első alkalommal sorra került Szászrégeni Magyar Kulturális Napokról, a Beresztelkén felavatott új gyülekezeti házról, Marosfalu új református lelkipásztoráról, Dobos Lórántról.

Barta Károly vállalkozó sorozatot indít *A céhektől napjainkig* címmel, míg Szabó Antal Lóránd *Vállalkozók* cím alatt szászrégeni cégek vezetőivel készíti riportsorozatot (Barta Károly és a szíjgyártás, Mobila Kelemen, Miklós Zoltán kovácmester, Molnár vendéglő, Bordea Attila és péksége, Kroner Construct Kft., Biró Árpád asztalosmester, Varga Loránd-Jenő és a Norforest Kft., Haszán József és Ferenc autószervez-tulajdonosok, Demeter Győző építészmérnök, Szűcs Imre és a Movpunct Kft.).

Lapunk szeptemberi számában elbúcsúzzunk Jenei Árpádtól. *„Elég gyakran küldött cikkeket a lapnak. Apró betűs, rövid kis írásai sokatmondóak, tanulságosak voltak. Mindig az igazságot, az emberséget hangsúlyozta, azokat a dolgokat, amelyekre talán minden ember vágyik. Alacsony termetével, egyszerűségével tűnt ki közülünk. Sohasem hallottam hangoskodni. Ő volt azon kevesek egyike, akiknek cikke ha nem került be 'rögtön' a lapba, nem méltatlankodott. Kívarta a sorát türelemmel. Talán így tanította az élet.”* (Fábián András: Mementó – Jenei Árpád, Szászrégen és Vidéke, XI. évfolyam, 9. (175.) szám, 2013. szeptember).

2014

Csernáttoni József az utolsó megkoronázott magyar királyról ír,

Híres magyar tudósok és feltalálók című sorozata a 24. részéhez ér. Folytatjuk Kelemen Lajos dr. *Gidófalvi Istvánról* szóló írásait, Demeter Judit nyugalmazott könyvtáros híres unitáriusokról cikkezik, Vayda Domokos ny. lelkipásztor a 100 éves marosfalu református templom történetét ismerteti, folytatódik a vita az enyvygár beindításáról. Bemutatjuk az RMDSZ európai parlamenti képviselőjelöltjeit, dr. Barabási Károly ny. orvos európai utazásait eleveníti fel. *Önmagunkról – egy csésze tea mellett* címen sorozatot indítunk. Nagy András, Márk Endre, dr. Zsigmond Zsolt fogorvos, Kalabér László erdőmérnök beszél önmagáról, terveiről. Beszámolunk róla, hogy városunkban Demokráciaközpont nyílt, a megnyitón jelen volt Tókes László is. Csernáttoni József – az azóta elhunyt – Lapohos András tanárról és új könyvéről cikkezik, beszélgetést közlünk Demeter Mária önkormányzati képviselővel. Beszámolunk a XXIII. Zengjen hálaének egyházi kórustalálkozóáról, a Madárka, madárka népdalvetélkedőről, a IV. Gézengúzok diákszínjátzó találkozóáról, a VII. magyarói falunapokról, a VIII. Marosfalu Gyöngykoszorú találkozóáról. Ismertetjük a Máncz János Alapítvány díjazottjainak névsorát, részletesen beszámolunk a II. Szászrégeni Magyar Napokról és a Radnótfájaról elszármazottak V. találkozójáról. Bozsoky Soós Zoltán főgondnok köszönti a 30 éve szolgáló Demeter József lelkipásztor. *„Igaz öröm számunkra, hogy az Úr az Ő akaratába olyan munkásokat küldött, mint Demeter*

tiszteletes és családja, lelkesíti munkáját odaadással és mély alázattal végző lelkészt. Az utóbbi 30 évet egy életműnek is lehet nevezni. Bátran kijelentem, hogy Szászrégen kiemelkedő egyénisége, a gyülekezet és a város lelki és kulturális életének megbecsült személyisége.” (Bozsoki Soós Zoltán: Harminc esztendő a szászrégeni gyülekezetért, a magyar közösségért. Szászrégen és Vidéke, XVI. évfolyam 12. (190.) szám, 2014. december)

2015

Máthé Márta, az egykori Szászrégeni Magyar Középiskola atyhai születésű, nyugalmazott

matematikatanára, néptáncoktató, az erdélyi magyar ifjúság jövője iránti felelősséggel végzett oktató-nevelő munkája és sikeres táncpedagógiai tevékenysége elismeréseként Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesült. Kelemen Hunor újabb elnöki mandátumot szerzett az országos RMDSZ csúcsovezetésében, Tánzos Barna szenátor városunkba látogatott. Csernátóni József több lapszámban a 100 éve kiobbant első világháborúról ír.

Az RMDSZ szászrégeni nőszervezetének tagjai Tudor Vera meghívására a román parlamentbe

látogatnak, Markó Béla és Kovács András költők a DIO Házban könyvbemutatót tartanak. Csernátóni József a magyar nemzet gyásznapját, a 1920. június 4-i eseményeket eleveníti fel.

Októberben megjelenik a 200. lapszám.

Faluvégi Józsefné (szül. Roth Ilona) visszaemlékezéseit közöljük *Édesapám deportálása és az otthon maradt család élete* címmel, melyben megismerhetjük az 1945-1950-es évek politikai, társadalmi viszonyai közepette egy sokgyermekes család életét.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.
FŐSZERKESZTŐ

Mosolygós karácsony

Az RMDSZ Nőszervezete és az ennek keretében működő Csillag Egyesület harmadik alkalommal szervezett *Mosolygós karácsony* címen adventi vásárt. Az eseményre december 9-én, vasárnap került sor az Alexandru Ceușianu Gimnázium tornatermében. Mivel a vásárt időben meghirdették, nagy érdeklődést keltett mind a látogatók, mind a kiállítók körében. Nagy volt az izgalom, mindenki gőzerővel süttött, hajtogatott, festett, kötött-horgolt. A kézművesek szép számban képviseltették magukat, szebbnél szebb termékekkel rukkolva elő. Voltak ott adventi koszorúk,

karácsonyi asztali és fenyőfadíszek, kopogtatók, üdvözletek és naptárak, kézműves ékszerek, üvegre festett karácsonyi motívumok, egyszerűen minden, ami az ünnepre való készülődéssel kapcsolatos. Aki egészségmegőrző termékekre volt kíváncsi, az a különféle illóolajok vagy az eredeti, hárs- és akácmézes üvegek közül válogathatott.

Maga a nőszervezet saját készítésű mézes pogácsát, házi laskát, muffinokat és egyéb süteményeket hozott a vásárra.

A rendezvény zenei háttérét a római katolikus egyház keretében működő *In Aeternum* zenekar biztosította, amely adventi és karácsonyi dalokkal kedveskedett a jelenlevőknek. A hangulatot emelte a Gál Gabriella tanárnő által vezetett *Gyöngyvirág* néptáncsoport lelkes előadása is.

A kézművesek egy-egy terméket ajánlottak fel a tombolára, a jegyek kisorsolására az esemény vége felé került sor. A vásáron saját termékeiből eladott, valamint a tombolából befolyt összegből a nőszervezet 15 szeretetsomagot állított össze, mely tartós élelmiszereket, édességet, gyümölcsöt és hústermékeket tartalmazott. Ezeket a csomagokat a nőszervezet tagjai még karácsony előtt eljuttatta a rászoruló családoknak, így varázsolva egy kis ünnepi mosolyt az arcokra.

Finomságok sok mosollyal

FÁBIÁN GIZELLA

Emlékezem a Bőjte házaspárnak

November 27-én Marosvásárhelyen, a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban, a magyar igazgatók tanácskozásán Horváth Gabriella, a Maros megyei RMPSZ elnöke átadta Bőjte Lídiának és Bőjte Vilmosnak a magyar kormány által adományozott Pedagógus Szolgálati Emlékérem kitüntetését több mint 40 éves pedagógusi tevékenységükért.

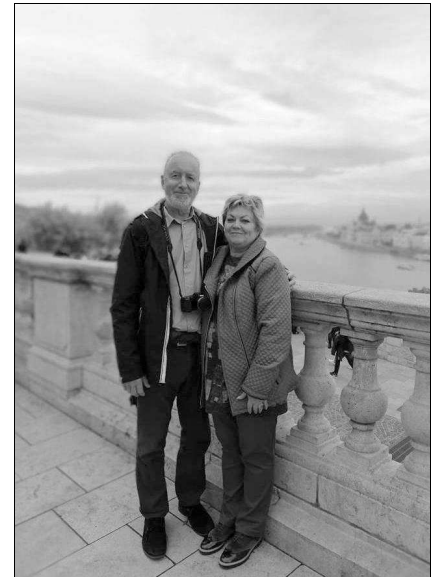
Bőjte Lídia nemcsak magyarra tanította a gyermekeket, hanem magyarnak lenni is megtanította őket. A magyar tantárgyversenyeken és a vizsgákon elért eredmények, a magyar irodalom megszerettetése és Szászrégen művelődési életében vállalt szerepe mind hozzájárultak a kitüntetés odaítéléséhez.

Bőjte Vilmos 27 évig volt igazgatóhelyettes. Csendben, de kitartó-

an állt ki a magyar tagozat mellett. Megvalósította a magyar tagozat beiskolázását. Pedagógusi és iskolaszervezői munkáját nemcsak a magyar, hanem a román kollégák is értékelték.

A Bőjte házaspár 40 éves kitartó pedagógusi munkája nyomot hagyott számos nemzedékben. Hivatásuk volt a nevelés. Megtanultuk tőlük, hogyan kell egy többségben románok lakta kisvárosban magyarnak lenni és megmaradni magyarnak. Hogyan kell kitartóan és becsületesen nevelni és dolgozni egy közösség érdekében. És megtanultuk tőlük azt is, hogy érdemes mindezt megtenni.

H. Firestone-t idézve: *Akkor hozod ki a legjobbat másokból, ha magadból is a legjobbat adod.* A Bőjte házaspár magából a legjobbat adta.

Köszönjük

Köszönjük, tanárnő, köszönjük, tanár úr!

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Amilyen a nő, olyan a család

December 10-én került sor Szászrégenben az *Amilyen a nő, olyan a család* című rendezvényre. Meghívottaink Batthyány-Schmidt Margit, a Magyar Női Unió Egyesület alapítója és elnöke, valamint Bánffy Szilvia, a Magyar Női Unió Egyesület képviselője volt.

A program minden generációnak szólt. Kicsiknek a

Vándormozi közreműködésével a Bogyó és Babóca filmet vetítették, közben a felnőtteket a két meghívott kerekasztal-beszélgetésre várta az Eugen Nicoară művelődési ház konferenciatermébe.

A család mint a társadalom legkisebb eleme, alapköve nem működtethető a kiegyensúlyozott nő/családanya nélkül – ezzel a gondolatmal indult a beszélgetés. – A kiegyensúlyozottság a családban a nő és férfi kölcsönös megbecsülésén, a családi munkamegosztáson nyugszik – állítja Batthyány-Schmidt Margit. Amilyen a nő, olyan a család, a család pedig a társadalom legfontosabb építőköve – hangzott el a beszélgetésen. Kitértek a köldökzsinór-programra, a Magyar Női Unió Egyesület tevékenységére s a további projektekre, amelyeket az új év elhozhat Szászrégenbe is. Bánffy Szilvia egy ismert idézettel foglalta egybe az esemény fontosabb pontjait: „együtt erő vagyunk, szerteszt gyöngesség”. Zárómozzanatként a Kinccsem filmet vetítették.

REICHENBERGER IRINGÓ

A konferencián

Az egészséges táplálkozás 12 pontja

Az egészséges táplálkozás témájában is nagyon sok – akár egymásnak ellentmondó – tanácsot, szabályt találhatunk. Ezért segítségképpen egy tizenkét pontos listát állítottunk össze.

1. Fontos a változatosság

Minél változatosabban, minél többféle élelmiszerből, különböző elkészítési módon állítsuk össze étrendünket. Ne ragaszkodjunk a megszokotthoz, ízleljünk meg más ételeket is, csak kipróbálás után mondjunk véleményt, ne legyenek előítéleteink. A sokszínű, nem gyakran ismétlődő ételsorokat tartalmazó étrend biztosíték arra, hogy minden szükséges tápanyagot megkap a szervezetünk.

2. Kerüljük a zsírt!

Együnk kevésbé zsíros ételeket: a főzéshez, sütéshez inkább használjunk olívaolajat. Különösen fontos ez a keveset mozgók, az ülőfoglalkozásúak számára. Részesítsük előnyben a gőzölést, párolást, a fóliában, teflonedényben vagy fedett cserépedényben, mikrohullámú sütőben készített a zsiradékban sütéssel szemben. Mellőzzük a rántást, kedvezőbb a kevés liszttel, keményítővel készített habarás.

3. Csökkentsük a só mennyiségét!

Kevés sóval készítsük az ételleket, utólag ne sózzunk: a mérsékelt sós ízt nagyon hamar meg lehet szokni. Különösen kerüljük a sózást gyermekeknél, mert az ekkor kialakult ízlés az egész életre kihat. A fogyasztásra kész élelmiszerek közül válasszuk a kevésbé sózottakat. Az ételek változatos ízesítésére sokféle fűszert használhatunk.

4. Kevés édességet!

Csak étkezések befejező fogásaként, hetenként legfeljebb egyszer-kétszer együnk édességet, süteményt, soha ne étkezések között, főleg nem helyette. Ételeinket egyáltalán ne, legfeljebb csekély mértékben cukorozzuk. Ahol lehet, cukor helyett használjunk mézet, természetes édesítőszeret (nyírfacukrot, sztíviát). Igyünk inkább természetes gyümölcs- és zöldséglevet, mintsem italokat, szörpöket. A kávéba, teába – ha egyáltalán szükséges – inkább mesterséges édesítőszeret tegyünk. Ne szoktassuk a gyermekeket az édes íz szeretetére.

5. Tejtermékre fel!

Naponta fogyasszunk savanyított tejterméket (pl. sajtot, túrót, aludttejet, kefirt, joghurtot). A tejtermékek közül a kisebb zsírtartalmúakat válasszuk.

6. Gyümölcs mindenekelőtt!

Rendszeresen, naponta többször is együnk nyers gyümölcsöt, zöldségfélét (salátának elkészítve, erre télen is van mód), párolt főzeléknövényt, zöldséget.

7. A gabonák és a köretek is számítanak

Asztalunkra mindig kerüljön teljes kiőrlésű gabonából készült vagy barna kenyér. Köretként vagy a fogás alapjaként inkább a párolt zöldségfélét válasszuk a burgonya, tészta helyett. Használjunk olyan gabonákat, amelyek vitaminokkal, ásványi anyagokkal telítettek: köles, hajdina, zab stb.

8. Napi 4-5 étkezés

Naponta négyszer-ötször étkezzünk. Egyik étkezés se legyen túlságosan bőséges vagy nagyon szűkös: minél egyenletesebben osszuk el a napi táplálék mennyiséget. Együnk nyugodtan, kényelmes körülményeket teremtve, nem kapkodva. A főtt ételeket elkészítésük után mielőbb tálaljuk, ne tároljuk melegen órákig. Legyen meg a napi megszokott étkezési „menetrendünk”, lehetőleg mindig azonos időpontban együnk.

9. Igyünk eleget!

A szomjúság legjobban ivóvízzel oltható. Az alkohol káros, a szeszes italok energiafelesleget jelentenek táplálkozási szempontból, ezért is kerülni kell őket. Gyermekeknél a legkisebb mennyiségben is tilosak.

10. Vannak tiltott ételek?

A helyes táplálkozás nem jelenti egyetlen ételnek, élelmiszernek a tilalmát sem, azonban célszerű egyiket-másikat előnyben részesíteni, mások fogyasztását csökkenteni. Nincsenek tiltott táplálékok, csak kerülendő mennyiségek! Bőséges fogyasztásra javasolt: gyümölcsök, zöldség- és főzelékfélék, hal, barna kenyér, burgonya.

11. Kerüljük a vörös húsokat!

A vörös húsokat (marha, sertés) kerüljük, részesítsük előnyben a fehér húsokat: hal, szárnyas. A halak elkészítését illetően remek receptekkel gazdagította a gasztronómia világát a mediterrán konyha, amely nem paníroz, hanem olívaolajon, gyors hevítéssel készíti el a fogásokat.

12. A mozgás nagyon fontos

Helyes táplálkozás mellett sem hanyagolható el a rendszeres testmozgás és a súlykontroll. Az energia- és tápanyag-felhasználás értékelésére egyszerű módszer jelent a testtömeg mérése: a megfelelő táplálkozás mellett a kívánatos testtömeg alakul ki, ezt kell elérnünk.

Ezt tudtátok? (5.)

Miksa mexikói császár

Mai főhősünk neve, azt gondolom, szinte teljesen ismeretlen előttetek. Azonban olyan érdekes az 1832-ben született Miksa mexikói császár élete, hogy szerintem érdemes végigolvasni az alábbi történetet.

Ki is volt Miksa császár, avagy születéskori nevén Habsburg-Lotaringiai Ferdinánd Miksa József főherceg? Nos, nem volt más, mint I. Ferenc József osztrák császár és magyar király öccse! Így ha Ferenc József akár betegségben, akár balesetben 1858 előtt – ekkor született meg fia, Rudolf koronaherceg – meghalt volna, vagy ha sikerült volna Libényi János Ferenc József elleni merényletkísérlete, cikkünk címszereplőjében, Miksában egy magyar királyt tisztelhetnénk, hiszen ő lett volna az addig gyermektelen Ferenc József utódja a magyar és az osztrák trónon, minden valószínűség szerint II. Miksa néven.

De hogy került egy schönbrunni születésű, huszoneves herceg a

távoli Mexikó trónjára? Nos, Franciaország megszállta Mexikót, és elűzték a hatalmon lévő köztársasági elnököt, Benito Juárezt. A franciák a trónt a velük szövetséges osztrákoknak ajánlották fel, amit Miksa 1864-ben elfogadott – így lett mexikói császár. Hatalma azonban csak névleges volt, hiszen a franciák gyarmatként kezelték Mexikót, nem csoda, hogy a nép fellázadt az új uralom ellen, győzött a forradalom, és 1867-ben Juárez újra hatalomra került. A történészek szerint jó szándékú, az eseményekkel csupán sodródó Miksát 1867-ben két tábornokával együtt csupán 34 évesen kivégezték.

Miksa tetemét a forradalmárok egy héten át közszemlére tették, majd néhány hét múlva az addigra már igen rossz állapotban lévő holttestet egy hosszú tengeri hajóút során Bécsbe szállították. A kivégzés után a császárné, Sarolta elméje megbomlott, így élte le hátralevő 60 évét.

Miksa mexikói császár

A koporsó megérkezett Bécsbe, Miksa (illetve Ferenc József császár) édesanyja, Zsófia főhercegnő megtekintette a holttestet, de nem ismerte fel benne a fiát... Ennek ellenére Miksát eltemették a kapucinosok templomának kriptájába, ma is ott alussza örök álmát, édesanyjától 50, Ferenc Józseftől 100 méternyire.

Eddig tart a hivatalos, a történelemkönyvekben olvasható történet. Azonban, mint oly sokszor, ezúttal is elgondolkodtató dolgok történtek.

A mexikói forradalom győzelme után egy közeli országban, Salvadorban felbukkant egy németül folyékonyan és számos más európai nyelvet beszélő, az európai uralkodóházak etikettjét jól ismerő férfi, aki Justo Armas néven mutatkozott be, és igen hamar közvetlen kapcsolatba került a salvadori nemességgel. Armas vendéglátó vállalkozást nyitott, ez szolgáltatta a helyi nemesi paloták számára az ételt és az italt.

Justo Armasról időskorában fotó is készült. Figyeljétek meg a nagyfokú hasonlóságot a jobb oldali képen látható Armas és a bal oldali képen látható I. Ferenc József között! Fülformájuk és kopaszáguk különösen árulkodó, hiszen a férfiak az elmélet szerint testvérek voltak.

Miket tudunk még Justo Armas életéről és erről az elméletéről? ➔

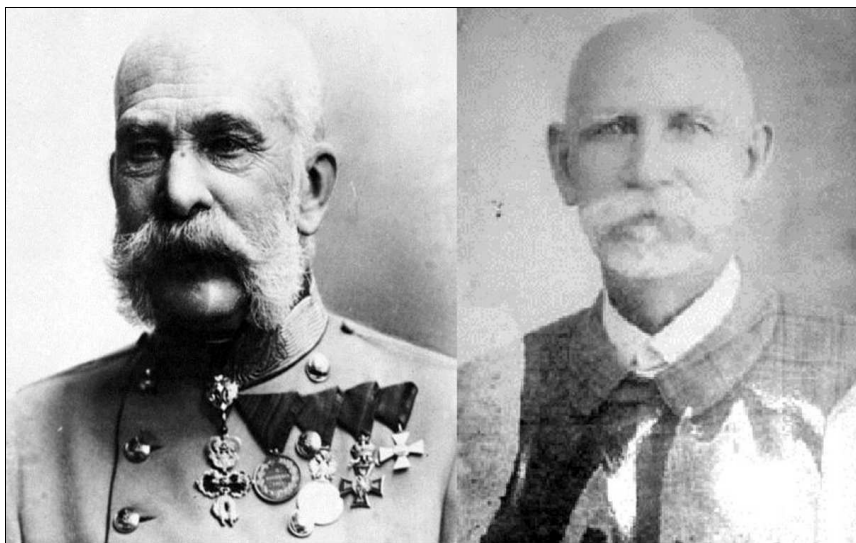

Manet festménye a kivégzésről

Miksa császár kivégzésére sor került, ez tény. Azonban számos történész szerint a Miksára célzó katonák puskájában vaktöltények voltak, hiszen született egy megállapodás Juárez és a bukott császár között. Mivel mindketten tagjai voltak a szabadkőműves mozgalomnak, melynek egyik alapelve, hogy egy szabadkőműves semmilyen körülmények között nem ölhet meg egy másikat, az elnök megmentette Miksa életét. A kivégzésre a forradalom nyomására sor kellett hogy kerüljön, hiszen Juárez be akarta bizonyítani a nép és a világ előtt, hogy Mexikó független, a saját lábán álló ország, de valójában az elvei miatt nem hajthatta végre az ítéletet. Az alku szerint Miksa életben maradt, de soha, semmilyen körülmények között nem fedhette fel múltját. Új személyazonosságot kellett felvennie, és örökre elhagyta Mexikót.

Az elmélet hívei szerint egy másik, Miksára hasonlító férfi tetemét tették a koporsóba. Testén kívül az arcába is belelőttek, hogy ne lehessen felismerni, és nem véletlenül teltek el hetek a kivégzés és a hazaszállítás között, hiszen ennyi idő alatt a holttest természetes bomlási folyamata miatt nehezen felismerhetővé válik az arc.

A Justo Armas minden valószínűség szerint felvett név, ami a Miksa császár halálos ítéletében szereplő, spanyol nyelvű *hecho*

Nagy a hasonlóság I. Ferenc József és Justo Armas között

justo por las armas kifejezésre utal, ami a kivégzés módját (fegyverrel való igazságszolgáltatás) adta meg.

Justo Armast 1916-ban, Ferenc József közelgő halála előtt titokzatos osztrák diplomaták látogatták meg Salvadorban, kérve, hogy térjen haza Ausztriába, és foglalja el a birodalom trónját, hiszen Ferenc Józsefnek nem maradt életben fiúutódja, ő volt a trónörökös. Justo ezt a Juárezzel kötött megállapodása szellemében elhárította. Ha ez igaz, akkor Bécsben mindenről tudtak.

Justo Armas 1936-ban halt meg. Ha valóban ő volt Miksa, akkor

104 éves korában. Ez sem elképzelhetetlen, hiszen számos példát ismerünk európai uralkodó családok tagjai közül, akik megérték a 100 éves kort.

A történet csattanóját néhány évvel ezelőtt egy salvadori tudós, Rolando Déneke szolgáltatta, aki Habsburg Ottó engedélyével exhumáltatta Justo Armas csontjait, és DNS-vizsgálattal megállapította, hogy Armas tagja volt a Habsburg családnak.

Ha a történet igaz, akkor bizony át kell írni a történelemkönyveket.

(olvass-érdekességeket.blog.hu)
DÓRA TIBOR

Igazság vagy/és legenda? (5.)

4. Sorolhatjuk az adatokat tovább, de már ennyi után is megkérdezhetjük: nem képtelenség azt állítani, hogy az oroszok sohasem vittek magyar foglyokat Szibériába, és Petőfi sohasem járt ott?

Petőfi sorsa intenzíven foglalkoztatta a hazai közvéleményt. Azzal mindenki tisztában volt, hogy az *Akasszátok föl a királyokat* és hasonló versekért az aradi vértanúk sorsában osztozhatott volna, ha itthon elfogják. A Vasárnapi Újság szerkesztője – Pákh

Albert –, Petőfi barátja sorozatot közölt a lapban a költő eltűnéséről. A személyes vallomások – a 40 tanúságtétel – többsége nem Petőfi haláláról, hanem szibériai utóéletéről szól. Az orosz fogságát erősítik az 1860-ban már nyilatkozni merő segesvári szemtanúk és további újságcikkek. Az 1870-es években számosan rendszeresen értekeztek erről. Jókai Mór, a barát, később a Petőfi Társaság elnöke így ír: „Ki látta elesni? De hát ha elfogták? Ez a gondolat sokszor képes elrabolni álmaimat. Hát ha

elhurcolták orosz fogságra, elvitték ezer versznyire, távol, Szibéria belsejébe? Hát ha most is ott siratja hazája sorsát... Nem élnek-e ismerőseink, kik ugyanakkor elfogtatva, messze hurcoltattak Oroszország belsejébe?... Nem érdemli-e Petőfi, hogy legalább egyszer kérdést emeljünk iránta, ha egyébért nem, hogy saját lelkiünket megnyugtassuk felőle?... Ennyit legalább meg kellene tennünk egy emberért, akit szerettünk nemzetünk büszkeségének vallani; s amit megtenni nem is volna lehetetlen...” (Petőfi halála)

Következésképpen Helfy Ignác képviselő interpellált a parlamentben a belügyminiszterhez a Petőfi-kutatás ügyében, Andrassy Gyula miniszter pedig az orosz cárhoz fordult ugyanezért, de nem jártak sikerrel.

A 20. század közepén mind Petőfi, mind pedig a Szibériában feledett honvédek leszármazottai ismét az érdeklődés középpontjába kerültek. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján Budapest polgármestere, Szendy Károly 1940-ben támogatta egy expedíció indítását Szibériába, ám ezt a II. világháború eszkalálódása megakadályozza.

5. Nem azért hallgatták-e el előlünk a nemzet jogos igényét Petőfi utóéletének a feltárására, hogy azt folyamatosan tagadhassák, és a legendáriuma kizárólag az egyik – általuk kiválasztott – irányban erősödjön?

Időközben, noha a terebélyesedő kultuszával együtt szaporodtak a Petőfi-emlékhelyek szerte a Kárpát-medencében, a magyar nemzedékek nem mondtak le arról, hogy a nemzeti kegyelet helyét megtalálják vagy megteremtsék. Ennek az igénynek alaphangon a barát, Arany János adott megfogalmazást: „Behantozatlan áll/Hamvai fölött a hely./ Hol, merre nyugszik ő./ Nem mondja semmi kő./ Nem mondja semmi jel. S hazám leányi közt/ Nincs egy Antigoné./ Ki sírját fölkeresve./ Hantot följe nyesve./ Virággal hintené!” (Emlények, II.)

Máig időszerű programot pedig Pákh A. adott hozzá a lapjában: „Szégyen és pirulás nélkül tovább nem tűrhetjük a bizonytalanságot, s még jókor el kell magunkról há-

rítani a késő kornak bizonyosan bekövetkező vádját, hogy kortársunknak, a nemzet nagy költőjének sírját felkeresni restek valánk, s ehelyett megelégedünk naponkint megújuló mendemondákkal, melyeket részint jóakarát, de többnyire rövidlátóság, s nem ritkán szándékos áztatás koholt vég nélküli ámitásunkra. Tudni akarjuk, tudnunk kötelesség: Petőfi Sándor hol és mikor halt meg?” (Vasárnapi Újság, 1860)

A közgondolkodást talán Nyirő József egyik novellája testesíti meg, amely arról szól, hogy a szülők a messzi földön elhunyt és eltemetett fiukat hazahozatják, hogy otthon újra eltemettessék. Mert: „...Másképpen esik a sírban nyugvás, ha az embernek hazai szóval vetik meg a feje alját” (Az én népem). Nem kétséges, hogy ezt Petőfi is megérdemelné, különösen, mert kifejezte végakarátát, hogy magyar földben kíván nyugodni, de a nemzetnek ezt a nagy adósságát sajnos máig nem sikerült törleszteni.

6. Meg lehet-e tagadni a nemzettől a legnagyobb költője iránti hiteles kegyelet megadását, csak azért, hogy továbbra is hamis mítoszokat táplálhassanak?

Az ún. rendszerváltás kezdetén, 1989-ben Kéri Edit színésznő, publicista kezdeményezésére Morvai Ferenc tehetős, közéleti szerepet is betöltő vállalkozó expedíciót vezetett a szibériai Barguzinba, Petőfi maradványainak feltárására. A magyar, orosz, burját, amerikai szakemberek tevékenységét nem annyira a szakma, mint inkább a titkosszolgálatok érdeklődése kísérte. Egy idős helybeli megmutatta, hol keressék

Petőfi sírját az idegenek és zsidók számára elkülönített temetőben, ahol azt feltárták, s a maradványokat a régészek, antropológusok Petőfiként azonosították. Mivel magyarországi kezdeményezésre a hatóságokat arra utasították, hogy a maradványokat temessék vissza, a kutatást zárják le és ne foglalkozzanak tovább ezzel, a csontokat burját segítségével, a nemzetbiztonsági erőket kijátszva – kézitáskában – kicsempész-ték az országból. A budapesti repülőtérre pedig átszálltak vele egy Amerikába tartó gépre, attól tartva, hogy a maradványokat Magyarországon megsemmisítik. Ezután hazai konferenciák, nemzetközi intézetek foglalkoztak a maradványok vizsgálatával, de ebben az itthoni tudományos világ nem vett részt. Az azonosítás kriminológus szakemberei 2-3 jegy alapján szokták kimondani az azonosságot. Petőfi maradványai esetében legkevesebb 21, mások szerint negyvennél több azonosító jegyet találtak, egy kínai intézet pedig Petőfi oldalági rokonaitól vett mintákkal összemérve, DNS-vizsgálattal 99,9%-os azonosságot mutatott ki. A hazai tudományos világ ezzel sem kívánt foglalkozni. A maradványokat állítólag Nyugat-Európában, titkos helyen őrzik, a DNS-vizsgálatok céljából Morvai Ferencnél lévő néhány csontot 2015-ben a fővárosban egy magántulajdonban lévő sírban eltemették. Az igazi újratemetés és ezzel együtt a nemzeti kegyelet méltó helyének a kialakítása azonban továbbra is várat magára.

(folytatjuk)

KISS ENDRE JÓZSEF

A Szászrégen és Vidéke főtámogatói:
Prodplant Impex Kft., RMDSZ
és Communitas Alapítvány.

Támogatók:

Szabó Erzsébet, Borsos Mária, Darabont Anna és Ercsei Rozália – Szászrégen, Ráduly Anna – Marosvásárhely.

Köszönjük!

Történetek gyermekeknek (11.)

Panni és a vásár (2.)

Szaporán kivittek pár konyhaszéket a kapu elé, csinos abroszt terítettek rá – na jó, az egyik sarka kicsit molyrágta volt, különben nem lett volna a Panni babakészletében –, de úgy helyezték el, hogy nem látszott. Kirakták a hozott dolgokat, igyekeztek úgy elrendezni, hogy minden jól látsszék, és ha valaminek apró hibája volt – például a Lenke szandáljának kopott volt a sarka –, akkor úgy fordították, hogy ne azt lássa elsőnek a kedves vevő.

Hát, kedves gyerekek, akik most ezeket a sorokat olvassátok, volt ott törött lábú baba, mancs nélküli mackó, pöttyös kendő pöttyök nélkül, mázatlan csésze, kicsit csorba tányér, olvadozó cukorka, fél tábla csokoládé, na meg kalapács, fakanál, egyszóval minden, amire szükség lehet egy valamirevaló háztartásban.

A lányok elégedetten szemlélték a kirakott dolgokat, és elkezdtek türelmesen várakozni a vevőkre.

Hát egy ideig senki sem jött. Úgy tűnt nekik, hogy már órák óta ülnek a tűző napon: Panni arcán kövér izzadságcseppek gyöngyöztek a nagy melegtől, Lenke óbégatott, hogy ő holtbiztos napszúrást kap. Annának mentő ötlete támadt: hazaszaladt, és pár perc múlva hatalmas napernyővel tűnt fel. Díjazták az ötletet, főleg amikor azt mondta Anna, hogy ha már árnyékban lesznek – mert ugye ott a diófa –, akkor majd eladják a napernyőt is.

Most már jobban érezték magukat, vártak türelmesen. És nem hiába mondják, hogy a türelem rózsát terem, egyszer csak feltűnt az utca végében Szili, aki szintén a nagyszüleinél nyaralt, és ha éppen nem akadt senki, akivel focizhatott volna, nagy kegyesen észrevette a három lányt. Aztán általában jól elvult a lányokkal, kapura rúgtak, labdázta vagy nagyokat dumáltak, csak ezt magának sem igazán vallotta be. Kíváncsian közeledett, és köszönés helyett feltette a nyilvánvalóan legbutább kérdést – legalábbis a lányok szerint:

– Hát ti mit csináltok itt?

– Nem látod? Meggyet szedünk! – válaszolt Panni csúfondárosan, és nevettek, mikor Szili nagyon buta arcot vágott, és felpillantott a diófára. Persze egy szem meggyet sem látott, és akkor már neki is leesett a tantusz – ahogy a nagyok mondják. Kissé elpirult, hogy ezek a lányok itt csúfolódnak vele, és férfiasan próbált jól kijönni a helyzetből.

– Látom, üzletesdit játszottok...

– Képzeld, mi nem játszunk, igaziból áruljuk

ezeket a dolgokat! – árulta el most már kedvesebben Lenke, mert okos kislány volt, és rájött, hogy Szili lehet az első vásárlójuk.

– Tényleg? – kerekedett még nagyobbra a Szili szeme a csodálkozástól. – Mennyibe kerül ez a gumicsizma akkor? – tette próbára a lányokat.

– Hogy ez? – kérdezett vissza Panni. – Ez egy tökéletes állapotban levő, alig használt gumicsizma – és már mondta is az árát, amiből pont három fagyit lehet venni, a drágábbikból. Merthogy a lányok fagyiban gondolkodtak, az volt a fő céljuk, hogy minél több fagyit tudjanak majd vásárolni.

– Nagyon jó, ezt megveszem! – rikkantott Szili, mert okos fiú volt amúgy, ha nem három lánnyal kellett egyszerre elbánni. Eszébe jutott, hogy épp a napokban említette a nagyapja, hogy ideje vennie egy új gumicsizmát, mert a régi már folt hátán folt.

Megkötötték a vásárt, mindenki elégedett volt, és Szili, hóna alatt a szerzeményével, hazafelé vette az útját.

Már közel járt a házukhoz, amikor a Panni nagytatájával találkozott. Nagyapa, miután kipihente magát, a kerten keresztül – mert falun az emberek ott közlekednek, ha így rövidebb az út – elment a kovács komájához megbeszélni vele valami javítást. Így történt, hogy nem látta, mi folyik a házuk előtt. Miután megtárgyalták a dolgokat a komával, az úton indult haza, és így találkozott Szilivel. Illedelmesen köszönt neki a fiú, nagyapa mosolyogva fogadta, amikor hirtelen úgy tűnt neki, hogy ismerős a Szili hóna alatt szorongatott gumicsizma.

Mit sem sejtve indult tovább. Majdnem ugyanabban a pillanatban nagymama tanácstalanul állt a nyári konyha közepén, és azon törte a fejét, hogy vajon hol van az a fakanál, amit lekvárfőzéshez használ.

– Mindig ide teszem – pislogott tanácstalanul a fakanáltartóra, mintha azt várná, hogy az megszólaljon.

Hát meg is szólalt, de nem a fakanáltartó, hanem nagyapa, aki közben megérkezett, meglátta a jól felszerelt kirakóvásárt, és a nagymamát kiáltotta.

Nagymama rosszat sejtve sietett a kapuhoz, és a látványtól egy hang sem jött ki a torkán, csak összecsapta a kezét. Még épp elkapta a fakanalat, amire egy szomszéd utcabeli kislány alkudozott Pannival.

Mondjam, ne mondjam?

A vásárnak nagyon hamar vége lett, nagypapa határozott felszólítására a lányok percek alatt összecsomagolták a megmaradt árut. Miután meghallgatták nagypapa rögtönzött beszédét a becsületes munkáról, a jól megérdemelt fizetésről és ehhez hasonló dolgokról, a nyakukat behúzva indultak visszaváltani az eladott holmit. Hát nem volt egyszerű dolguk, de estére minden eladott tárgy visszakerült eredeti tulajdonosához. A lányok aztán

nagyon gyorsan lefeküdtek, hogy minél hamarabb véget érjen a nap, amely ilyen csúfos kudarcba fulladt.

Panni is mélyen aludt már, így nem hallhatta, amikor nagypapa jóízűen nevetve meséli telefonon anyunak és apunak a lányuk igencsak rövidre sikerült eladói pályafutását.

VITA PIROSKA TANÍTÓNŐ, DISZNAJÓ

A kutya meg az öreg

Elmeséli egy egyedül élő, öreg nyugdíjas, mindenki okulására

Mióta eltemettem drága feleségemet, rettentő magányosság szakadt rám. Kibírhatatlannak tűnt a helyzet, úgy éreztem, ideg-összeroppanást kapok – azonnal kell egy lakótárs. Asszonyfélére nem gondoltam, hanem egy hűséges kutyára, amely kedvességével kellemessé teszi napjaimat, amellyel elfoglalom magam. De hol talállok egy ilyen ebet?

Egy ízben a parkban tartózkodtam, mikor észrevettem egy igencsak búsuló kutyácskát. A bokor mellett kuporgott a hideg földön, látszott rajta, hogy fázik, fejét nagy bánatosan a földre hajtotta.

– Mi van veled, kutyuskám? – simogattam meg a bundáját.

Erre megjött a kedve, felállt, hálásan tekintett rám, odabújt a lábamhoz, a kezemet nyalogatta, vidáman csaholt. Milyen aranyos! És egyedül kóborol, nincs gazdája. Hát leszek én, hazaviszem. Úgy is tettem.

Nagyon hamar összeszoktunk. Most ámultam el csak igazán, csodáltam, milyen értelmes. Úgy érez-

tem, megérti a beszédemet, a mozdulataimat, a maga módján ki is fejezte ezt, jól látszott rajta az öröm, a bánat.

Egész nap körülöttem forgolódott, velem örvendett vagy szomorkodott. Pajkosan ugrabugrált, táncolt, forgott a földön, csaholt, vakkantott, elcsodálkoztam, hogy milyen sokszínű a hangja. Már nem is tudnám elképzelni az életemet nélküle. Nem hagyta, hogy komor gondolatokba merüljek – bohókásan csaholva ugrált körülöttem, rángatta a nadrágomat, nyalogatta a kezemet, olyan komikusan irgett-forgott, hogy muszáj volt nevetnem.

Hanem a legnagyobb tette az volt, amikor nagybetegen az ágyban feküdtem, és iszonyú fájdalmak hagogattak, ő elhozta a patikából az enyhülést adó gyógyszert. Kimondhatatlanul örvendek az én kedves kutyámnak, a legjobb barátom, igazi családtag, megbízható, hűséges társ, sohasem hagy cserben.

KAJCSA JENŐ

Az élet nyolcvannál kezdődik

Jó hírem van számotokra! Az első nyolcvan év a legnehezebb, a második már nem más, mint születésnap rendezvények sora. Ha egyszer elérted a nyolcvanéves kort, mindenki vinni akarja csomagodat, és fel akar segíteni a lépcsőn. Ha elfelejtetted a saját nevedet, vagy valaki másét, vagy egy megbeszélte találkozót, vagy a saját telefonszámodat, vagy három helyre is elígérkeztél ugyanarra az időpontra, vagy elfelejtetted, hogy hány unokád van, nem kell tenned semmi egyebet, csak közölni, hogy te már nyolcvanéves vagy.

Nyolcvannak lenni sokkal jobb, mint hetvennek. Hetvenéves korban az emberek mindenért mérgesek rád, nyolcvanon túl azonban mindenki mindent megbocsát. A hetvenéves kor cseppet sem tréfadolog. Egy-

folytában arra várnak, hogy visszavonulj egy floridai házba panaszkodni a köszvényedre. Te pedig mindenkit arra kérsz, hogy hagyja már abba a motyogást, nem értesz semmit (tudniillik a hallásod már ötven százalékban elveszett).

Ha mindezt túléled, és eléred a nyolcvanéves kort, mindenki meglepődik, hogy még mindig életben vagy. Tisztelettel adóznak neked csupán azért, hogy ilyen sokáig élsz. Azon is elcsodálkoznak, hogy még mindig tudsz járni, és érthetően beszélsz. Úgyhogy mindenkinek ajánlom, húzza ki nyolcvan évig, ez az élet legjobb része: az élet nyolcvannál kezdődik! Én nyolcvanéves vagyok, vagyis négyszer húszéves fiatal.

CARDIJN BÍBOROS

Vadiúj apartmant vásároltak hitelből: három szobát, konyhát, fürdőszobát. Ama blokklakás tetejére, a negyedik emeletre szorultak vele, de nem bánták. Pályázni, versenyezni kellett egy-egy lakásért. Ők is pályáztak, ők is versenyeztek, aztán ezt nyerték, minekutána boldogságos boldogak lettek. Bebútoroztak szobát, konyhát, mindent egy másik hitelből. Szépek lettek, és még jó, hogy, mert valójában fel se ébredtek még a boldogságból, mikor bekopogtak új lakásukba a külföldi rokonok, a jóval későbbi idős kertészmérnökné asszony kisebbik nővére a férjével, a lányával és a fiával. Bekopogtak, de nem sokáig maradtak ott. Még egy egész napot se. Menniük kellett másik négy testvérhez is. Beszélgettek, amennyit beszélgethettek, aztán indultak tovább. Elváláskor meghívták a jóval későbbi idős kertészmérnököket, hogy látogassanak el hozzájuk külföldre.

Ami itt van, s ami még itt lesz, az mind a rendszerváltás előtt történt. Útlevel kellett ahhoz, hogy külföldre utazhasson a nép fia. Az útlevelet pedig a megyei rendőrségen lehetett igényelni. A kertészmérnök és a felesége mindent megtett, amit meg kellett tennie. Azt is megtette, hogy lemondott a két kiskorú fiáról. (Kötelezték, hogy mondjon le, ha kell útlevel.) Anyukánál, a nagymamánál maradtak a gyerekek, amíg a szülők külföldön voltak. Fénykép van róluk a nagymamával. Azt a képet is az énekeskönyvében őrzi a kertészmérnökné asszony. Készt a két útlevel, de megérkezett, vele jött az öröm. Másnap azonban behívója jött a tartalékos főhadnagy kertészmérnöknek. Egy hónapra be kellett vonulnia. Az útleveleket vissza, s a hadba be!

A kertészmérnökné asszony kisebbik nővérenek a sógora vitte őket személygépkocsival ahhoz a

vasútállomáshoz, ahol nemzetközire szállhattak könnyen. Úgy és olyanformán, mert majdhogynem semmi csomagjuk nem volt. Egy kicsi ajándék, egy kicsi kaja, egy kicsi víz. Egy notesz az útvonallal, na meg a rokonság telefonszámával. Ezer és egynéhány kilométer hosszú volt az út. Vonatos zötykölés, nagyon fárasztó. A kertészmérnök el-elaludt a vonatban. Álmodott is. Jó alvó volt. Akkor is aludt volna, ha éppen fát vágta volna amott a kabinban. A kertészmérnökné asszony ellenke-

Klein Geld, bitte!

zőleg. Akkor sem aludt volna egy sovány percet sem, ha éppen holtcsendes bölcsőben ringatta volna az édesanyja a kabinban. Húsz keresztretjvényt oldott meg az első vonatváltásig. Húszat a másodikig. Ott, a második váltásnál órákat kellett várakozni a csatlakozásra. Ücsörögtek a peronon, sétálgattak, mert mi mást tehetek volna. Éjszaka volt, s a váróterem zárva. Kicsit arrább munkások dolgoztak a peronon. A kertészmérnök telefonált volna sógornőjéhez az állomás bejáratától, hogy már ott vannak, de nem volt ahhoz való pénze. S akkor mit gondolt, mit nem? Megszólított egy munkást így: Klein Geld, bitte, nach telephon! A munkás bukszát vett elő a nadrágzsebéből, aprópénzt nyújtott a kéregetőnek, miközben beszélt is, de mindhiába. Abból a beszédből szót se értett a mérnök úr.

A tizedik emeleten, háromszobás, bérelt blokklakásban laktak a rokonok is. Fiú, leány, apa, anya. Három éve már, hogy kint voltak, de még csak tartózkodási engedéllyel. A fiú s a lány iskolába járt. Apa meg anya styxi gyárban dolgozott. Viszonylag jól megvoltak. Mikor megérkezett hozzájuk

a kertészmérnökné asszony és a kertészmérnök, azt kérdezte elsősre, hogy hol van a fürdőszoba, s hol van az ágy. Nem igaz az, hogy csak huszonnégy órát aludtak át egyvégtében! Nem igaz az, hogy csak a mérnök aludt!

Öt napig voltak ott külföldön. Öt nap alatt két világot beszéltek ki magukból: egy keleti meg egy nyugati világot. A keletit mindkét család ismerte, a nyugatit csak a külföldi. Öt nap alatt bejárták a várost egészen. Legalábbis a legérdekesebb pontjait. Mindenre rácsodálkoztak a vendégek. A boltok kirakataiban az aranyórákra, karókökre, láncokra. Rácsodálkoztak, de afféle holmi nem kellett nekik. A jegygyűrűjük megvolt, egyébre nem vágyakoztak. Bent a szupermarketekben a földszintről az emeletekig vándorló mozgólépcső tetszett nagyon. Játszottak vele. Utazgattak vele felazon meg leazon. Kint a mindennapi vásárban varázserejű volt az a sok minden. A banán, a narancs, a füge, a mandarin, de az alma, a körte s a szilva is. Minden könnyen. Minden szabadon. Ott-tartózkodásuk utolsó előtti napján mentek el egy használtruha-kínálatához. Nézelődtek benne, már persze hogy igen. Bámultak. Életükben olyant egyszer sem láttak. Hol láthattak volna? Ingyen akaszthattak volna le vállfáról kabátot, nadrágot, szoknyát, sálát, sapkát. Ingyen csíphetek volna fel csizmát, cipőt. Nem akasztottak le, nem csíptek fel semmit se.

Az ötödik nap a búcsúzkodás napja volt. A pityergésé. A kicsi nővér férje vitte őket a vasútállomásra. Könnyen ültek fel ott is a vonatra. Csupáncsak holmi apróság volt a csomagjuk. Csokoládé, cukorka, keksz a gyermekeknek. Na meg húsz tiszta nejlonzacskó ajándékba rokonoknak, munkatársaknak. Otthon úgy adták meg az utazásra kért kölcsönpénzt, ahogy tudták. De megadták.

RÉTHY ISTVÁN

Vigyori – Vigyori – Vigyori

Két cigány beszélget:

- Hol laksz?
- Sehol. És te?
- Veled szemben.

*

Robog egy Trabant a belvárosban, benne utazik apa és fia.

– Apa, apa! Mi ez a magas fal mellettünk?

– Az a járdaszegély, fiam...

*

Papa! Papa! – kiabál a fiú a kertből. – Most lopták el a kocsinkat!

– Láttad, ki vitte el?

– Igen!

– Felismernéd?

– Nem, de felírtam a kocsi rendszámát.

*

A moziban épp elkezdődik a film, amikor a sor közepén egy szőke nő feláll, és sűrű bocsánatkérések közepette elkezdi kievickélni a sorból. Az egyik néző megkérdi tőle:

– Mi az, miért megy ki, most kezdődik a film!

– Mert pont az előbb mondták be, hogy kapcsoljuk ki a mobiltelefonokat, én meg az enyémet kint hagytam a kocsiban.

*

A tanító néni a gyerekeknek arról beszél, hogy mi a jó cselekedet és mi a rossz:

– Például, ha én benyúlok egy férfi zsebébe, és kiveszem a pénztárcáját, akkor mi vagyok én?

Az egyik gyerek rávágja:

– A felesége!

*

Kohn bemegy Grün cukrászdájába, és látja, hogy az ajtóra az van kiírva: *Zsidókat nem szolgálunk ki.*

– Grün, te teljesen megőrültél! Nem szolgálod ki a saját néped?

– Te Kohn, te még nem kóstoltad az én süteményeimet...

*

Isten megteremtette a férfit, és megpihent.

Majd Isten megteremtette a nőt, és azóta senki sem pihen.

*

A tanító néni a rendőr gyerekekhez:

– Pistike, az volt a feladat, hogy ha valaki öt kilométert tesz meg gyalog egy óra alatt, akkor mennyi időre van szüksége 18 kilométer megtételéhez. Miért nem csináltad meg a leckét?

– A papám segít benne, de még mindig úton van.

*

Értesítse az ezredes urat, hogy megjött a januári nyugdíja!

A pap a plébánia kerítését szegezi. Egy kisfiú ott áll, és vigyorogva bámulja.

– Na, kisfiam, te mire vársz itt?

– Arra, hogy a pap bácsi mit fog mondani, ha az ujjára csap a kalapáccsal.

*

A biológiai labor vezetője mondja a vendégének:

– Mostanában a kísérleti patkányokról áttértünk az ügyvédekre.

– Miért? – csodálkozik a vendég.

– Először is: sokkal több van belőlük. Másodsor: a laboránsok nem kötődnek hozzájuk érzelmi- leg. Harmadsor: van egy csomó dolog, amit a patkányok nem hajlandóak megtenni.

*

– Hogyan ismerjük fel a szőke iskolás lányt?

– ?

– Amikor a tanár letörli a táblát, a lány kiradírozza a füzetét.

**ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
FÁBIÁN GIZELLA**

**SZÁSZRÉGEN és
VIDÉKE**

Kiadja a SZÁSZRÉGENI
KOLPING CSALÁDI
EGYESÜLET
ISSN 1454-6183

Alapító tagok: Adorjáni László, Csernátoni József, Demeter József, Pakó Benedek, Márk Endre +

Újságtanács: Bözödi Sándor, Csernátoni József, Fábrián András György, Nagy F. Atilla, dr. Zsigmond Zsolt.

Főszerkesztő: Fábrián András György

Szerkesztőbizottsági tagok: Balla Árpád, Fülöp Bernadett, Kiss-Miki Melinda, Nagy F. Atilla, Nemes Árpád, Szabó Antal, Székely Rozália.

Weboldal: Madaras Péter

A műszaki szerkesztést és a nyomdai előkészítést az **IMPRESS KIADÓ** végezte.

Készült a marosvásárhelyi I. I. MUREȘAN ȘOMFĂLEAN ANDREI DORIN nyomdában.

A névvel és névjeggyel ellátott írásokért szerzőik felelnek.

Internet: www.regen-videke.home.ro

E-mail: madaraspeter1964@gmail.com

fandras59@yahoo.com

Ára: 3 lej